

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 15 krajcár.
 Előfizetési csepp a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díja:
 Öt hasábszorosított 5 kr. Helyes minden beiktatásnál 30 kr.
 Nyilvántartó garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többesori hirdetések
 jutányosan csökkenthetők. — Bel- és külföldi hirdetések számára
 hirdetményeket elfogad May Károly hirdetőmunka-kezelő
 irodája Budapestben, Nagyteremtő-utca, 8. szám.

A lap szellemi részére a a nyitlárre vonatkozó minden
 közlemények a szerkesztőség küldendők.
 Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések
 a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1879-ik év utolsó negyedére.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
 Fél évre 3 frt.
 Évesre 1 „ 50 kr.
 Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csepp, — legcélszerűbben postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
 kiadó s lapfajtádos.

Horodth Danó,
 fel. szerk.

B.-Gyarmat, október 9.

A megyei 1880. évi költségvetés, amint az f. évi október 3-án tartott állandó választmányi ülésen elfogadott, a törvény értelmében most van közszemlére ki téve az alispáni hivatalban, hogy az ellen tehető észrevételek a legközelebbi közgyűlést megelőzőleg 5 nappal adassanak be.

A 10. cím alatt elősorolt kiadások a tisztviselők fizetésétől egész az előre nem látható kiadásokig 90-228 frt 10 krt tesznek ki.

E szerint a f. 1879. évre megalapított kiadási összegnél 6883 frttal több kiadás előirányoztatik, és miután a fedezetül szolgáló megyei jövedelmek jövő évre is csak 2157 frtra tehető, az állampénztárból kérendő javadalmazás 88071 frt 10 krt teend. Ezen összeg az ország jelen pénzügyi viszonyai között soknak látszik ugyan, de okvetlenül szükséges, s a megye közönsége által nem csak méltányosan, de jogosan is követelhető.

Indokolható pedig az azzal, mert megyénk közönsége egy millió frtot jóval meghaladó államadót fizet, s eként a megye javadalmaztatása az állami adónak 9 százalékat sem teszi. És tekintve azt is, hogy megyénk más törvényhatóságokhoz (Többek között a velünk szomszéd és Pestmegyéhez) képest akár területi nagyság, akár népesség vagy állami adófizetés arányában véve eddig legkisebb javadalmazásban részesült, s Nógrádmegye alapos ok vagy kényszerítő szükség nélkül az állam pénztárát soha sem terhelte, tekintve továbbá, hogy az 1880. évi kiadás többet egy nevezetes része csak átfutó, lévén a megyeház földéltetéshez alkalmazott vízvezető csatornák megújítására 1040 frt előirányozva, vagyis ezen kiadás már a jövő évben mellőzhető lesz; mindezen okoknál fogva a költségvetést kell hogy egész terjedelmében elfogadják a belügyminisztérium.

A költségvetés a jövő számban közölni fog.

Budapest, 1879. oct. 4-én.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Legyen szabad felkérnem, hogy jelen közleményemet becses lapjába felvenni sziveskedjék.

„A Nógrádi Lapok f. évi szept. 39-iki számában közölt azon körútra vonatkozólag, melyet az ipoly-

völgyi vasút építése érdekében szaktársaimmal meg-
 tettem, sajnálattal kell kijelentem; hogy azon al-
 pon mint én ez építést egy székebb körű külföldi tár-
 sasággal létrehozni kívántam; olyképen hogy sem az
 állami kamatbiztosítók, melynek elnyerésére kiállítás
 külföldben sem lehet, — sem az érdekelt földbirtokosok
 pénzereje igénybe ne vétessék, átgondolt számításaink
 nyomán nem realizálható.

Érhogy azonban a vasút kiépítése Hont és
 Nógrádmegye anyagi érdekeinek fejlesztésére mind-
 inkább szükségesnek mutatkozik, reményem, hogy
 csak idő kérdése, mikép nálam e téren avatottabbak,
 módot és eszközöket fognak találni arra, hogy e
 két megye központja végre is a vasúti hálózathoz
 bevonassék.

Fogadják T. Szerkesztő úr hazafiai tiszteletem
 nyilváníatását, melyel maradok,

kész szolgálja,
 Luczenbacher Pál.

Sajnálattal tessük közre e sorokat, melyek nem
 más, mint azt tartalmazzák, hogy Luczenbacher Pál
 úr, kiből az ipolyvölgyi vasút kiépítésére nagy bizto-
 sítókot váltunk fel, a vállalatot lemond. —
 Pedig e kérdéses vonal kiépítése elődázhatatlannak bi-
 zonyult. Nógrád és Hontvármegye váraikozik a kér-
 dés megoldása s hiszik is, hogy mind a két megye
 együttesen és egyetértve meg fogja találni ama mó-
 dot, mely leggyorsabban célhoz vezetend. — A bir-
 tokosok jól felfogott érdeke is megkívánja, hogy e
 kérdésbe bevonassanak, s nemis képzelték, hogy a
 birtokosok pénzereje és támogatása nélkül az ipoly-
 völgyi vasút kiépíthetnek. Ohajandó, hogy Luczen-
 bacher Pál úr, mint egyik nagy birtokos, — ne vonja
 ki magát a tárgyalásokból, melyek, mint tudjuk —
 nov. 13—14-én Hontvármegyében megindítottak fognak.
 Szerk.

Közigazgatási bizottsági ülés.

(október 4-én.)

(Távollevők: Gr. Forgách Antal, Gr. Czebián
 László és Huszár István urak.)

Elnök: Gr. Gyűrtky Ábrahám főispán.

Ülés kezdete pont 10 órakor.

Felolvastatt az alispáni jelentés. (Lásd lejjebb.)

A katonai elbocsátási és nőstíli ügyek után
 Komjáthy Anselm főjegyző előadja Kohn Ar-
 min kis-terenci lakos szatocsnak felebbesztését, azon 2-od
 fokú határozat ellen, mely 61 fizetle áthelyezésének
 be nem jelentése miatt 25 frttal bírságotla meg. A
 bírság 5 frtra szállítottat.

Bér Antal katasteri munkadíjai ügyében kelt mi-
 niszteri rendelet az érdekelttel közöltetik.

Mester Mihály sósbartyáni bíró folyamodása, Ki-
 rály Borbáláért 110 frt 28 krnyi apólaai díj elen-
 gése; illetve a községnek e teherrel leendő felmentése
 tárgyában. Tekintve, hogy e kötségek megyei hatá-
 rozat értelmében a központi betéglapólaai pénztárból
 fizetettek; a kérvény illetékes elintézés végett az ali-
 spáni hivatalhoz tetétt át.

Manósy Alajos felebbesztése a losonczy haszárnya
 ügyben, mint az lapunkban is közölt közigazgatási
 bizottsági határozat ellen, a belügyminisztériumhoz fel-
 terjesztetik.

N.-Oroszi község folyamodása Weisz Mária kór-
 házi apóltért járó 56 frt 97 kr fizetése alól leendő
 felmentése iránt, hasonlóan a sósbartyáni esethez az
 alispáni hivatalhoz tetétt.

Nagy Gécz község Blumenthal Sámuel kór-
 házi apóltért fizetett 5 frt 60 kr megtérítése tárgyában ha-
 sonló elintézés nyert.

A belügyminisztérium Hrabéczi Imrénnek rétsági
 gyógyszerészről lett megválasztását tudomásul vévén, a
 járási szolgabíró és főorvos által felvett átadásajkvek
 felterjesztettek.

Keményy József indítványa a hagyatéki ügyekben
 követendő gyámhatósági eljárás szabályozása és az ár-
 vatömeget terhelő kamatok tárgyában, javaslat készi-
 téssel Keményy József, Pajor István és Harmos Gábor
 bizáltak meg.

Beniczky Gyula, Keményy József Sréter Alfréd
 indítványa a földadó szabályozási munkálatok tárgya-
 ban. Ezen indítvány tolytán a pénzügyminisztériumhoz
 felirat intéztetik.

Árványi. A jelentést lásd lejjebb.
 Paulinyi Emilia és Szobonya Erzsébet öröksége
 kiadása iránt az árvaszerk intézkedvén, arról az érde-
 keltek értesítettek.

Losonczy város polgár masterének jelentése az ár-
 vágyról, tudomásul vétetett.

Tanügy Eszegen Schisz János megválasztván
 néplátni, ez tudomásul vétetett s további intézke-
 déssel tanfelügyelő bizott meg.

A b.-gyarmati és marczali községi iskolák gond-
 nokságának számadása a számvizsgáló bizottságnak fo-
 lólvizsgálat és véleményes jelentés végett kiadott.

Harmos Gábor tiszti főjegyző előadja Glázer Sá-
 mul szócsonyi lakos felebbesztését Szócsony városkép-
 viselő testületének azon határozata ellen, mely neve-
 zettnek a háza alatti csatorna kijávitására 50 frtot
 megzavaz. Felebbesztése elutasítottat.

Adóügy. 20900 frtal nagyobb visszacsúsz mutatko-
 zott az ez évi szeptember havában.

Jobbágyi község 36 frt 79 kr behajthatlan adója
 töröltetett.

Petrus Mihály szócsonyi lakos ingatlanai ellen az
 adóvégrehajtás elrendeltetett.

Barna Gyula-volt bodonyi körjegyző által 6-
 zott 8 frt bírság az alispáni hivatalhoz tetétt, hogy
 a megyei statutum értelmében a bírságpénzt a rendelt
 célra fordítsa.

A salgó-tarjáni részvény-bánya társulatnak 296 frt
 83 kr házoztály adója töröltetett.

Lósinczi község 603 frt, Kis-orosi 237 frt 88 kr,
 Karanczkeszi 78 frt 21 kr, Kis-Terenne 1410 frt 31 kr,
 Kis-maros, 406 frt 55 kr, Nyitra 48 frt, Galsa, 56 frt,
 Perse 240 frt, Dejtár 506 frt, K. Apátfalva 22 frt 74
 kr, Lapujtó 35 frt 28 kr, Andrásfalva 260 frt, B.-alja
 38 frt, Pálfalva 121 frt és Nemti község 99 frt adója
 elemi károk miatt töröltetett.

Az ostr. állam vaspálya 97 1/2 kr házbéradója
 leiratott.

Bugát Lajos 8 frt 64 kr adója töröltetett. Vozák
 Katalin süllői lakosnó ingatlanai ellen adóvégrehajtás
 rendeltetett.

Hollókó adóhalasztási kérvényének hely adatott.
 Seitovszky János ügyvezetési a helyettes adófe-
 lgyelőseget, hogy család lakások házoztály adó alá
 ne vétesse.

Dr. Baintner Ferenc egészségügyi jeletése tuda-
 másul vétetett.

Ütgy. A mérnöki jelentés tudomásul vétetett
 (lásd jövőre.)

Alsó-Tiszonyik, Veres, Turopolya Ó és Balás-Huta
 községek azon kérvénye, hogy közmunkájukat vicinál
 utakra fordíthassák.

Ó Huta, Balás-Huta és Tiszovnyik községek kér-
 vényének hely adatott; Veres, és Turopolya községek
 kérvényének azonban nem.

A megyei utakon 1879 évben teljesített építkezé-
 sek és közmunka szolgálminyok járásonkénti felülviz-
 gálatára a b.-gyarmati járásban: Sréter Alfréd, Ban-
 zely László és Gazdik Lajos.

A nógrádi jban: Huszár István, Seitovszky János
 és Rosenbach Sándor; a szócsonyi jban: Veres Gyula,
 Puzsiky Ágost és Treztányzky István; a füleki jban:
 Szilassy Ödön, Beniczky Gyula és Beniczky Árpád; a
 losonczyi jban, Gr. Czebián László, Pokorny Gusztáv
 és Farkas Károly,

a szikrái jban: Bosó Pál, Podborszky Pál és Gróf
 Degenfeld Lajos megyei bizottsági tagok választat-
 tak meg.

N. Darócza községének megengedtetett, hogy közmunka erejét a guszona felé vezető utasakra fordítsa. Hasonlóan Kis-Ujfalu községnek megengedtetett, hogy vicinális erejét, mely Sósár felé teljesítendő, a székelybányai megyei járhatlan útra fordíthassa. A jövő éle november 13-ára határozatott. Öle vége d. u. 2 órákor.

Alispáni jelentés.

(Október 4 én.)

Tekintetes közigazgatási bizottság! A közigazgatás terén a rendszeren folyó ügyeken kívül, semmi egyéb ügyemre, vagy megemlítésre méltó esemény nem fordult elő.

A megye székháza nagyterme menyezésének újból készítése, s az a feletti tetőzet kijáratára végotti munkálatok, a folyó hét elején megkezdettek. — Ezen építkezés, illetőleg javítás tárgyában folyt hosszas tárgyalások alatt a tetőzet, rendkívüli fesszerejénél fogva, a homlokzaton lévő attikát veszélyeztetvén, annak lebontása vált szükségessé; minek folytán a megyeháza kapuját, a lebontás alatt bekövetkező szerencsétlenség elhárítása tekintetéből ideiglenesen elzárni kénytelenitvén, ez időre a közlekedés, mitűn a megyeházán jelenleg az egybejárásról kívül többel nem rendelkezik, a királyi ügyész bejegyzésével, a fegyencs udvaron keresztül nyitattott meg.

A rózsági gyógyszerár, a törvényhatóság részéről megjelölt szabályszerű vizsgálat megelőzése után, a legközelebb múlt napokban megnyitattván, az a közforgalomnak átadott.

A személy és vagyonbiztonság, a közigazgatási bizottságnak m. é. 1010. számú határozata folytán, a járási szolgabíráktól beérkezett hivatalos jelentések szerint, a legközelebb lefolyt hóban is kielégítőnek mondható.

Kelt B. Gyarmaton, 1879. oct. 4-én.

Mátyás Károly,
alispán.

Magyei árvaszéki elnök jelentése az év 3-ik negyedére.

Tekintetes közig. bizottság! A gyámogondnoksági ügyeknek Nógrádmegyei Árvaszéki részéről a közelebb lefolyt július—szeptember érvényében miként lett ellátásáról hivatalos jelentésem az 1877. XX. t. cz. 213-ik §-a értelmében, van szerencsém következőben bejelenteni, u. m.

1. A gyámogondnokoltak létszáma az utolsó negyedét megelőző vagyis április—júniusi érvényű zártával 12988 egyénnel léven kimutatva, e számból járult a közelebb lefolyt negyedben 254 egyén s így a létszám 13242 egyénre emelkedett, kik közül azonban 240 egyén nagykorúságot elérvén, illetve nagykorúságot, maradt szeptember végével a 1. alá mellékelt számvető kimutatás szerint gyámogondozás alá tartozó 13,002 egyén.

2. Az Árvaszéki tevékenységének számszerű eredménye a 2. alá csatolt iktató-kiadói kimutatás.

ban foglaltatik, mely szerint a folyó év elejétől szeptember végéig beiktatott 7083 ügydarabból esett a július—szeptemberi érvényében 2480 darab; elintéztetett pedig az összes ügydarabokból Pír János és Jozsefnagy József rendszeresített ölnökök és f. é. február hó 28-ától helyettesített előadó Horváth Danó által összesen 5474 darab. Ehez számítandó azonban még a múlt 1878-ik évről a jelen évre ezen Árvaszékhez szervezett személyzet elégtelensége folytán hátralekult felmaradt 2662 darab, mely teljesen feldolgoztatott; s ennél fogva a három előadó által a jelen év három negyedében feldolgozott összes ügydarabok száma tesz 8141 dbot. Ezenfelől szeptember végéig az ölnöki iktatóba érkezett és elintézve lett 120 darab. Az Árvaszéki iktatóba szeptember végéig bevezetett fenkimutatott 7083 ideai számból még 1604 db nem nyervevén elintéztet, ennek oka az, hogy az előadónak a tavallról felmaradt tetemes hátralekult kellett feldolgoznia, továbbá hogy a harmadikul helyettesített előadó csak márczius hó elején kezdte meg rendszeres működését, végre hogy egyes betegkedési eseteken kívül a vidéki árvaszéktereknek a helyszínen történt kényszerű rendezése is tetemes munkaidőt vett igénybe.

3. Az Árvaszékterek állása szeptember hó végén a 3. alá mellékelt számvető kimutatások szerint következők vala, u. m.

A megyei leltéi pénztárban őrzött készpénz, kötelezvénnyek és értékpapirokban összesen 3. alá 3,600,17 frt 31 3/4 kr., továbbá mitűn f. é. 1076. sz. közig. bizottsági határozattal rendeltetett, hogy a megye közp. pénztárában „régii összeesített árva letét” és „segély-alap” cziműn kezelt összegek, a mennyiben készpénzből állanak, azonnal, az 1877. XX. t. cz. 293-ik §-a értelmében alakított tartalékalaphoz csatoltassanak, tisztelettel ide mellékeltem 4. alá a pénztárnoki kimutatás, mely szerint a régi összeesített letéteknek takarékpénztárban elhelyezve volt a készpénzre beváltott összege időközben kamatával tett 85 frt 8 krt; a segélyalap pedig 146 frt 60 krt, együtt a kettő 231 frt 78 krt, mely összeg a tartalékalapnak a szeptember 27-én történt vizsgálat alkalmával 790 frt 74 krtól állott összegéhez csatoltatván, ennek következtében ezen alap 1022 frt 42 krt-ra emelkedett, s ugyanezenyiben mutatattik ki.

A mi a közig. bizottság fentírt határozatának további, és pedig azon tartalmát illeti, melyhez képest a nevezett alapok követeléseinek haladéktalan behajtása elrendelve és az Árvaszéki elnök odautasítva lett, hogy mindezek foganatosításáról a behajthatlanoknak mutatózó összegek név és számszerű kimutatásával a t. közigazgatási bizottság jövő havi ülésére jelentést tegyen, s ezen jelentésben adjon javaslatot arra nézve is: hogy a behajthatlan összegekért kik és mennyiben vonhatók felelősségre? Erre nézve van szerencsém jelentésemmel ezuttal külön mellékelve bejelenteni.

4. Számadás beérkezett a gyámogondnokoltól az év elejétől szeptember végéig, az 5. alá szerint 210 db, ezekből a III-ik negyedben 90. kiadatott a számvetők megvizsgálás végett ezen negyedben 90 db, az év elejétől szeptember végéig 210 db, elintézve és megvizsgálva vissza lett terjesztve mind.

A fenebb elsorolt árva-alap múlt szeptember hó 27-én az alispán úrral együttesen szabályszerűleg megvizsgáltatván azok kezelése kifogástalannak bizonyult.

A 213-ik §. ide vonatkozó pontját illetőleg megjegyzetetik, hogy mitűn az itteni Árvaszéknek a központonban nem tömegesen, de egyenként takarékpénztárilag elhelyezett könyvekekben gyümölcsösztetnek, innen kifolyólag kölcsönök nem adattak ki jelzálogi biztosíték mellett. A mi pedig a befolyói kellő kamatozatot illeti, ezek az egyes takarékpénztári könyvekek által folyólag világlatba helyezve, s a jogosultaknak a törvény értelmében felvéneként szolgáltatnak ki.

A gyámogondnokság alól a III-ik érvényében felszabadult 240 egyén közül vagyonnal bírt az alispánvölvi 6. kimutatás szerint 198 egyén, a kiknek a központonban őrzött értékeik fejében kintalványoztatott és kifizetett a 7. alatti szerint 860 frt 62 kr., vagyontalan volt 42.

5. A gyámhatóság hiv. közgei, és pedig a tisztviselőség, s a hat járás szolgabírói részéről a negyed végéig be nem érkezett jelentések számszerű mennyisége a 8. alatti kimutatásban tartalmazatik.

B. Gyarmat, 1879. október 1.

Pajor István,
Árvaszéki elnök.

Levelezés.

Díósőző, 1879. október 2.

Az őszinte öröm nyilatkozott minden arczon múlt hó 28-án szerény falunk lelkes népénél. Öröm, még pedig kettős öröm...

Néhány év óta foglalkoztatja már a díósőzői áldozatkész ev. reform. egyház tagjait azon eszme, hogy a volt kasszerű harangjait a modern kor szelleme és követelményeinek bódolva, újakkal cserélje fel. — S bár ez az időny — a közelebbi évekhez képest, mint mindenhol — a legnagyobb mérvben nyilatkozott is a silány természetű illetőleg, az eszme mégis megszülelt és létezik, mert a múlt hó 28-án történt meg a 2100 forintba került s kitűnően sikerült három öszharmonikus harang felszentelése.

Egyházi szokásainkhoz képest a felszentelés egyszerű bár, de megható s magasztos volt.

Nagyfisztelett ev. reform. helybeli lelkész Nagy Gedeon ur egy alkalmi, rövid, megható ima után elmondotta, hogy kiválólag miért őltött a mai ünnepi nap ily magasztos ünnepi színt, s mily uton létezik az, hogy harangszentelési ünnepélyt ültünk, s miképpen szenteljük mi fel harangjainkat, stb.

Ezután nagyfisztelett Nagy Mihály verőcei ev. reform. lelkész mondott egy kitűnő alkalmi, egyházi szónoklatot.

A harangszentelési ünnepélyen kívül más ok is lévén, mely oly nagyszerű és magasztos ünnepélyes alakot kölcsönözött gyülekezetünknek, s ez — sokak által ismert és köztiszteltben álló Nagy Gedeon díósőzői ev. reform. lelkész ur 25 éves magasztos működésének ünnepélye. — Hogy mily lelkesült szeretet és

TÁRCZA.

Tapasztalati lélektan köréből.

(Részlet az új czímű nagyobb munkából).

(Vége.)

Érzéki észrevételeink központja az agy, így ott működik a lélek is. Az agyról értekezni, így a kranioszkopia fontosságáról beszélgetni semmi célunk, csak felemlíteni o hajtottunk azon tudomást, mely megismert bennünket a lélek székhelyével, fontosabb reánk a phrenologia, mely Gall fellépésével nagyon is merész következtetéseket vont egyes körülményekből, de e lángolás csakhamar megszűnt, s lett belőle alkalmas tudomány.

A gondolkodás nem kizárólagos ereje az embernek, nem kiváló sajátja, mert gondolkodik más állat is. A majom u'ánzasi képessége bizonyítja, hogy van esze, melyet megfigyelve az előtte történeteket, azokat utánmozni törekedik s végre elcsajátítja. Mind azon nem kis gondolkodási tevékenység feltételező munkásságok, melyek teljesítésére a majmok képesek, bizonyítják, hogy némely még most is vadágban élő embertörzsek felett állanak értelmi világoktól illetőleg, mert falvakat alkotnak, bírói rendelnek, katonákat állítanak, stb.

Xantus utazásánál szerzett tapasztalatai bizonyítanak a mellett némileg, hogy az állatok munkásságai nem egyedül természeti ösztönből történnek. (Hajós-legényünk kitanított majom, sakkozó kutyá, stb.) Így

pl. a focakék észkeiket mindenütt az éghajlat követelményeinek megfelelőleg készítik. Az állatok kisebb nagyobb észtehetőség feltételező cselekvényei világossá teszik azon állítást, hogy minden állat, az egyedüli természeti ösztönnél több, kisebb nagyobb észtehetőség van felruházva

A tulajdonképeni gondolkodás, már a belső érték illetőleg, nincs meg ugyan az állatoknál, hanem észrevenni, emlékezni, sejtetni, álmodni, homályos ítéletet tenni ezek is tudnak, de már a külső észrevételekből elvonás által fogalomköröket alakítani nem képesek.

Az elme különbözőségére sajátos körülmény az, hogy folytonosan szűk völgyekben lakók között gyakorla találunk igen korlátolt elméjűeket. Itt a környező hegyek természetileg elzárják a világtól őket, s ezen szűk látkör, elméjük világában is sajátjuk lesz.

A mi tudásunk nem lévén egyéb, mint bizonyos képzeteknek, ismereteknek, emlékeknek összehalmozása, megtartása: ebből következik, hogy a tudat megszerzése nélkülözhetetlen. Sokaknál e tehetőség igen nagy, még pedig egyenlő egy, másnál ismét más irányban; némelyeknél zenei, másoknál nyelvtanulási stb. tekintetben.

Némelyek azt is kezdik vizsgálni, hogy az emlékezés miképpen megy véghez az agy műhelyében. Egyesek szerint a visszamemelés, gondolkodás az agyon bizonyos képeket hágy, melyeket mi belőlről lelki szemünkkel látunk. Azonban ez állítás igazsága ellen sok kétely merül fel; valamint az sem áll, hogy az agyműködés tisztán szellemi módon történik. A reális dologban szellemi működés nem állhat elő.

Valamint képesek vagyunk a már megtörtéteket újolag emléktünkbe idézni. Épen úgy képesek vagyunk azon emlékeket képviselő tehetőségünkkel fogva nagyobb, szélesebb körben elénk állítani s új színekbe öltöztetni. Ezen képzetű önkényes pl. ébrenléteknél, álmonknál azonban a képzeletábrák mellőztetik, s képzeletünk a legellenetesebb s összefüggéstelenebb eszmék között, mindenféle téren bolyong, melynek korlátozása vagy növelése akaratunktól nem függ, pl. álmodom, hogy csatában vagyok, másik perczen már pinczében kószolok egy levél.

A szobrot a szobrász művészi érzése s a szép írási képzele hozza létre. Szóló művészeteknél szabad a fantázia tere. A zenei művészetnél azonban legjobban kitűnik a művészi erő, az emlékedettebb képzelem, a művész egyénisége, hol egyedül holt hangok lévén adva, azoknak felhasználása az illető művész erejétől függ, mivel érzelmeit tárgyahoz képest megfelelőleg önheti ki.

A képzelem az ifjú korban legerősebb, a férfikorban gyöngül, az öregkorban pedig csaknem egyegy lesz a biggadt megfontolással. De nemileg is különbözik az. A nőknél egyenesen a kedélyvilágra hat és sokkal pompásabb színekkel ragyog mint a férfiaknál, hol inkább az ész világára hat.

Az ezt előmozdító tényezőkben járul még az éghajlat, a vérmérséklet különbsége, stb.

Egy keletinek gazdag képzelemi erejére bízva van azon úriasi ellentét, melyet a természet szépegei s vadágai együtt oly nagy közelben képeznek, s melyet egy európai soha nem érezhet, soha nem tapasztalhat. Irodalmi munkálkodásaiól az egyes nem-

tisztelet környezeti nevezett lelkes urat, arról eléggé tanuskodik a jelenet, mit a mult hó 28-ki barátságos ünnepséggel egybekapcsolt negyed százados emléknapi ünnepelésre egybegyűlt sokaság mutatott és feltüntetett.

Valóban megható, ünnepélyes és örvendetes pillanat, midőn ily sanyarú idő dacára, nem húzódik vissza gyáván senki az áldozat oltárától szerény községünk lakossága közül, mert lelkesül a nép minden nemecért és vallásáért. Megható és ünnepélyes mint szinte örvendetes pillanat, hogy ugyan az alkalommal lelkesednek negyedszázados ünnepet is szentelhet, mert lelkesében oly férfut bir, ki érzi és tudja hivatását, kinek vezetése alatt virágzik az egyház, s ki magasra példaadással inti, vezeti és vezérli híveit a jóban és vallásosságban. Adjon is a jó ég számos ily lelkipásztort szeretett hazánk és egyházunknak.

Az intézkedést végző után a lelkesi lakon ebéd s ez után táncszünet tartatott. A helybeli intelligencián kívül igen sok vidéki vett részt az ünnepélyen.

A hölgyközörség díszítő szépek közül itt ékeskedtek: Szabó Sándorné Tolmácsné, Szabó Sándorné helyből, Szabó Károlyné és Thuróczy Gáborné urbólgyek. Nagy Ida, Lujszka és Zauszka, Plechelsz Fanni, Karolin és Ilka, Orozsy Fanni, Frejtág Ilonka, Branyik Ida, Kis Etel, Nagy Erzsike és Patay Erzsike. A táncszünetet a pirkadó regg szakasztá félbe.

Sz. O.

Hírek.

Felkérjük azon t. olvasóinkat, kik lapunkért úgy a mult, mint az évre hátralékban vannak, sziveskedjenek a hátralékot a lapok kiadójának minél előbb beküldeni.

Hymen. Rutikay Lajos a. t. társai lelk. e napokban vezette oltárhoz Rell Zauszka kisasszonyt Abolaváról. — Heffter Gusztáv Ipolyságról jegyet váltott Holczér Ilonka kisasszonnyal Németből. — Jánoska Béla bugyi körjegyző folyó hó 4-én váltott jegyet Nagyszombatban Zmertyek Imre pozsony megyei földbirtokos és megyebizottsági tag leányával Mathildával.

Gr. Győrky Abraham főispán úr, Madách Károly alispán úrral, f. hó 5-én kezdte meg szemlétjét a megyei és vicinális utakon. Vizsgálat alá vétetett a szecsényi út, és főleg az endrefalusi út, mely utóbbit az eszécséi beállítával eddig járhatatlannak jelölték; a nógrádi járásban a bánk pécsi rádi megyei utvonal szemléltetett meg. Kíváncsot lenne, hogy minden közigazgatási bizottsági tag a maga járásában a megyei és vicinális utakat, melyek javítás alá vétettek, megtekintendő, — s a legközelebbi ülésen a tapasztaltakat jelezné, s a hiányokat felfedné. —

Majláth és Majláthényi B.-Gyarmaton. Mint lapunk mult számában jelesztük, B.-Gyarmatnak magas vendégei voltak asept. 28-án. — Az országbíró és főrendiház elnöke, és a 2 vármegye főispánja jöttek ide egészen incognito. Még ehez aza baj is fűződött, hogy Tapolcsányi Ferenc úr épen unokahúga esküvőjén nézengyolt, — s így a két magas vendég ünnepélyes

zetek költőinek szintén ezt vonhatjuk le. Firdusi (persa költő) Ossian, Petőfi, Beranger, Hafiz műveiből legfényesebb bizonyítékokat nyerünk a külön nemzetek eltűnt képzeletvilágára. A hinduk képzelmű erejét mutatják az általuk tisztelt borzadálos Integok; a kreoloknál Tion Gall királyi és költő munkái hasonlólag adatok azon állítás bővebb igazolására.

A képzelem valamint rémképekkel csökkentheti előzeteskedésünket, úgy bájképeivel cselekvési vágyunkra hatványozólag hat. Nemcsak magas célok felé irányozza gondolatainkat, hanem az aljas felé is.

A lélek legmagasabb tehetősége az elme s képzelemre alapított értelem. Hogy gondolkodhassunk, visszaemlékeztetünknek kell lenni, oly tárgyhalmazra, melyből gondolatokat alkothassunk, és képzelemnek, mely azokból újat alkot, azokat tovább fűzi. Ha érzékelleg észrevett tárgyak köréből akarunk fogalmat elvonni, az elme, képzelem és értelem kívüli, az ember megfigyeli a tárgyak tulajdonait, amint azok jelenben vannak, lényeges részeit a lényegtelenektől megkülönbözteti, előállítását és jövődöt feltehetően feljelenésének viszonyait figyelembe venni, multját, jövőjét elméjével felkarolja.

Gyermeknél az elme, ifjunál a képzelem, férfunál az itélet fejlesztése legyen feladatunk.

K-y.

fogadtatására semmi előkészületet nem tehetett. Pedig ha tudta volna, hogy a vármegyének ily kapacitásokhoz lesz szerencsése, — bizony kitelt volna tőle, hogy cserbe hagyja a lakait. Az országbíró tulajdonképpen azért jött, hogy megtekintse a megyeházi épületet, annak berendezését és a börtönt. — Komjáthy Anzelm főjegyző úr kalauzálása mellett végig járták a megye termeit. A nagy terem most egészen üres, az építés miatt minden ékességétől megfosztották. A nagy csillárok, az óai és új képek ott vannak a kisterem egyik szögletébe egymásra rakva. Majláth végig nézte a képeket, nagy élvezetet talált azok szemlélésében, kiknek emlékeit a megye oly kegyelettel őriz. Midőn Forgách Zsigmond gróf asztalára került a sor, (Megjegyzendő, hogy Gr. Forgách Zsigmond, nádor és Nógrád, Hont — Szepes, tehát három vármegyének főispánja volt) tréfásan odaságta Majláthynak; Laci te! Ez nagyobb ír volt náladnál, mert te csak két vármegyének vagy főispánja. Azonban Majláthényi sem maradt adós a válaszal, ő meg azt mondta Majláthnak, hogy hát bizony ő nálánál is nagyobb ír volt Forgách, mert az nádor is volt, holott Majláth „csak” országbíró. — Esután megtekintették a börtönt is. Majláthnak tetszettek a monumentális épületek. Akkor építettk ezeket, mikor még a vármegyét az ország bástyájának tekintették. Majláth személyére nézve annyit mondhatunk, hogy telőtől talpig lögyökres eleven és jó kedélyű magyar ember. Úgy Majláth mint Majláthényi a legjobb egésszégnek örvendenek. — Tartas lsten őket még soká a baza javára!

Késő jutott tudomásunkra, hogy Gróf Zichy Nándorné ó méltósága a mult héten a helybeli kisdé-óvódat meglátogatta. Kegyei figyelmébe ajánljuk a minden séptért a jóért oly melegen érdeklődő grófnőnek, a nagyratörő Gr. Zichy Jenő testvérének, azon körülményt, hogy az elpusztult B.-Gyarmat ögyökres magyar község volt, és a mai, a világ minden népéből van összetekolva. Az óroda azon olvasztó kemence, mely az új sarjadékok magyarrá, egyöntetűvé alakítja: azért melegen ajánljuk ezen alapnövelőnkét hathatós pártfogásba.

Az Ipolyvölgyi vasut létesítése iránt táplált nem csak szép, de jogos remények ismét elenyésztek, s ki tudja az uttal nem örökre-e? Ugyanis Luczenbacher Pál hazánk egyik legrealisabb vállalkozó férfa (Hontmegye alispánjához írott levele értelmében) visszalépnén az ügytől, ezzel azt, legalább hozzát ha nem örök időre sajnosan befejeztettek jelszavuk.

A szűret Ipolyságon e hó 6-án vette kezdetét, s eltart a hét végéig. A közpennyiségű de jó minőségű bortermés jó lesz a sovány gabonatermés feletti bánk enyhítésére.

A nógrádi kék kődi ritka táncszatólynek „pendant”-ja ígérkezik lenni legközelebb Hontban, Szemerőden, f. hó 11-én Iranka Zsigmond több isben országgyűlési képviselő vendégkezeltő házánál, hol a nélkülözött háziasszony szerepét a háziúr szeretetre méltó leányai Leona és Gizela kisasszonyok fogják vinni. Hallomás szerint Nógrád- és Pestmegyéből is számos vendég hivatott meg.

Október 6-kát az aradi 13 vértanú emléknapiját a honvédegyetlek kegyeletesen ünnepelték meg Magyarországon. Az ünnepelmi haroz kitűnő alakjait ne feledje a nemzet noha el. Sirjuk legyen egy jobb kor hajnala! —

Szabó Gyula középpalolti ev. lelkes ur vendég-szerető házánál e hó 5-én vigan ünnepelték meg az egyház napját. A kedves háziasszony és a kifogyhatlan mekedélyű háziúr szivessege és mindenre kiterjedő gondos figyelmé által valóban élvezetes perczeket szerzett vendégeinek, kik a jó zene mellett festelen vig kedvvel és fáradszatlan kitartással lejötték a táncot, míg a derengő regg búcsúvételre nem készítették őket, mely után kedves emlékekkel telve hagyták el a regényes fekvésű paplakot.

Beniczki Gyula úr a mult közigazgatási bizottsági ülésen a megyei utak roz voltát három oknak tulajdonítja. Az első ok az, hogy a megyei végzetek későn kézbesítettek, a második, hogy a szolgabírák későn effectuálják azokat, a harmadik, hogy az alantás közegekben, körjegyzők és községi bírákban az engedelmesség minden érteke kihalt. — A szolgabírák sem mernek erőlyesen fellépni az alantás közegek ellen. — A megyei végzetek kézbesítése lehető gyorsan történik, hogy azok effectuálása elmarad — annak nagyon sok Hübnerje van, mit egy hosszabb cikksorozattban annak idején megpróbálunk esetenlni. — Az alantás közegek indolentiáját azonban sajnálattal kell tudomásul vennünk, s ebben ükéletes igaza van Beniczki úrnak. Es a vád főleg a községi bírákra nehezedik, kik csakoly kivétellel, nem fogják fel hivatásukat, s nem teljesítik kötelességeiket.

A f. hó 3-ki állandó választmány fontos elvi javaslatot terjeszt a legközelebbi közgyűlés elé, t. l. azt, hogy Nógrád vármegyében, csupán azon jegyző,

illetve körjegyző jelöltek választathók meg, kik a jegyzői vizsgálatot a megye által választott vizsgáló bizottság előtt tették le. Több konkrét eset igazolja a javaslat helyességét. Pestmegyében így van ez. Ugyanezen választmányon Zemplénmegye körlevele folytán bizottság küldetett ki, mely javaslatot készséggel a legközelebbi állandó választmányig, hogy milyen intézkedések teendők az ez év folytán beálló inség enyhítésére? Ergo videant consules! —

Hontmegye közgyűlése nov. hó 13-án fog megtartatni.

Alólírott, tudatom miszerint lakásomat B.-Gyarmatról Szent Endrre tettem át, minden jóismerősem s barátainak eddig irányomban tanusított sziveségét legőszintebben megköszönve, magamat és családomat jövőre is becses barátságukba s szives emlékeztükbe ajánlom. Iszákovicz Mihály.

Milován Elek úr, városunk egyik derék fiatal embere, az Iszákovicz féle épületben kereskedést nyitott, az az folytatni fogja azon kereskedést, melyben atyja Milován Árkádi úr kőüziméletben és kőbecsülésben megőszült. A jó czég további pártfogásába felhívjuk a t. közönség figyelmét.

A szótárek vigan folynek mindenfelé. — A termés némely szőlőgazdánál reményesen fellől jó. B.-Gyarmaton az általános szűret f. hó 20-án vette kezdetét, a bonti begyek azonban már lecsüreteltettek. — Fletrich Jbroségyi igazlő élénk szűretet tartott, a fiatalág jó zene mellett táncra perdült.

Irodalom.

„Francia-magyar, magyar-francia” szótár igen díszes kiállítás első füzetét vettük, szerkesztője Pokorny Jenő Armin, kiadója Rautman Frigyes (Budapest, Koronaherzeg-utca 3. sz.) A szótár a legjelesebb francia és magyar kűfők után készült s teljesen képes helyettesíteni a nálunk annyira elterjedt német-francia szótárakat és így iskolai s házi használatra egyaránt alkalmas. A mű havonként két-két füzetben jelenik meg vastag erős papíron, 3—3 íves füzetekben, melynek ára 30 kr. s így a tanuló ifjuság, valamint a kevésbé vagyonszegények általában könnyen megszerezhetik. A szótár a jövő év végére teljesen be lesz fejezve.

Dollány Gyula „Hassnos Mulattató” és „Lányok Lapja” című folyóirait vettük. Főlegesen bővebben ajánlanunk, Dollány Gyula általában oly előszeretettel és szakavatottsággal kezeli a folyóirait, hogy csak méltán megérdemlik azon nagy pártolást, melynek örvendenek. Mindkettőt Rautman Frigyes (Budapest, Koronaherzeg-utca 3. sz.) adja ki. — A „Hassnos Mulattató” egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. A „Lányok Lapja” szinte ugy.

Uj zeneművek. Táborzky és Parsch zenemű-kereskedésében Budapesten megjelent: Négy kedvelt népdal: 1. Részálított a vadgalamb a zöld ágra. 2. Feketeszárú cseresznye. 3. Es a kis lány jól vigyázzon szívére. 4. Recsepice haj! Ésekhangra szongorakissréttel (vagy szongorára külön) alkalmazta Huber Sándor. Ára 80 kr.

Uj zeneművek Az „Apollo” zeneműfolyóirat legújabb (októberi) száma következő tartalommal jelent meg: 1. Boccaccio francia négyes. Ezen francia négyest Suppé basan című operettje leguabb gallamaiból Hölai Lőrincz ugyesen állítja össze. Az operette a budapesti népszínház legújabb repertoire darabja. 2. Emléklap Magyaránnyól. 3. Két pralidium Kapp Sándortól. 4. Tinódy Sebestyén históriás énekei’ vegyes karra alkalmazta Kapy Gyula. 5. Borsdai, Palotásy János elhunyt jeles veterán zenészműveitől. E mű egyike a legzebbeknek a szerző hátrahagyott művei közül, férfi négyesre alkalmazta Rixner József; mint szép és hatásos darabot ajánljuk dalárdáink figyelmébe. 6. A leány keserve, Petőfi Sándor költeménye, dallamát szongora kísérettel szerző Erney József. Az Apollo előfizetési ára az október-decemberi félésre 1 frt 50 kr. mely az Apollo kiadóhivatalához (Budapest, vár, Verbóczy-utca 179. szám.) czimelve küldendő be, legközelebbi postautalvány után. Az Apollo ezen egyetlen hazai szeszettől külföldünkre nyolcszáz fenállása alatt már is egy oly becses magyar szeneirodalmi gyűjteményt alkotott, mely egy kiállítás mint tartalomra nézve bármily szennyűjtemény díszére válik, olcsóságra nézve pedig mindig vetteképik a legolcsóbb külföldi kiadományokkal, s ezért pártolásra méltán ajánlhatjuk.

Wachtel Aurel jó nevű zenészműveitől két zenemű jelent meg Jakubovszky Miksaál Königsberben. I. Serenade, ára 30 kr. II. Episoda, ára 60 kr. — A bomolyabb senével foglalkozóknak mindkettő nagy élvezetet nyújt.

N. Daróc községének megengedetett, hogy közmunka erejét a guazona felé vezető utzakasra fordítsa. Hasonlag Kis-Ujfalu községnek megengedetett, hogy vicinális erejét, mely Sósár felé teljesítendő, a szklabonyai megyei járhatlan utra fordíthassa.

A jövő ulti november 13-ára határozatolt.
Olds vége d. u. 2 órákor.

Alispáni jelentés.

(Október 4-én.)

Tekintetes közigazgatási bizottság! A közigazgatás terén a rendesen folyó ügyeken kívül, semmi egyéb ügyemre, vagy megemlézésre méltó esemény nem fordult elő.

A megye székháza nagyterme menyozetének újból készítése, s az a feletti tetőzet kijavítása végetti munkálatok, a folyó hét elején megkezdettek. — Ezen építkezés, illetőleg javítás tárgyában folyt hosszas tárgyalások alatt a tetőzet, rendkívüli feszerejénél fogva, a homlokzaton lévő attikát veszélyeztetvén, annak lebontása vált szükségessé; minek folytán a megyeháskapuját, a lebontás alatt bekövetkező szerencsétlenség elhárítása tekintetéből ideiglenesen elzáratni kénytelenítettvén, ez időre a közlekedés, mintán a megyeház jelenleg az egybejáráson kívül többel nem rendelkezik, a királyi ügyés bejegyzésével, a fegyenc udvaron keresztül nyitattott meg.

A rótsági gyógyszerár, a törvényhatóság részéről megajított szabályszér vizsgálat megelőzése után, a legközelebb múlt napokban megnyitván, az a közforgalomnak átadatott.

A személy és vagyonbiztonság, a közigazgatási bizottságok m. é. 1010. számú határozata folytán, a jársai szolgabíráktól beérkezett hivatalos jelentések szerint, a legközelebb folyó hóban is kielégítőnek mondható.

Kelt Gyarmaton, 1879. oct. 4-én.

Maddach Károly,
alispán.

Magyei árvaszéki elnök jelentése az év 3-ik negyedére.

Tekintetes közig. bizottság! A gyám gondnoksági ügyeknek Nógrádmegyei árvaszéki részéről a közelebb folyó július—szeptember évnegyedben miként lett ellátásról hivatalos jelentésem az 1877. XX. t. cz. 213-ik §-a értelmében, van szerencsém következőben betörjesztani, n. m.

1. A gyám gondnokoltak létszáma az utolsó negyedét megelőző vagyis április—júniusi évnegyed zárta: 12988 egyénen lévén kimutatta, e számbor jártal a közelebb folyó negyedben 254 egyén s így a létszám 13242 egyénre emelkedett, kik közül azonban 240 egyén nagykorúságát elérvén, illetve nagykorúságát, maradt szeptember végével a 1. alá mellékelt számverő kimutatás szerint gyám gondnokság alá tartozó 13,002 egyén.

2. Az árvaszéki tevékenységének számszerű eredménye a 2. alatt csatolt iktató-kiadói kimutatás.

ban foglaltatik, mely szerint a folyó év elejétől szeptember végéig beiktatott 7083 ügydarabból esett a július—szeptemberi évnegyedre 2480 darab; elintéztetett pedig az összes ügydarabokból Pír János és Jossaszky József rendezesített ülnökök és f. é. február hó 28-ától helyettesített előadó Horváth Danó által összesen 5474 darab. Ehes számításán azonban még a múlt 1878-ik évi a jelen évre eszen árvaszékihez szervezett személyzet elégtelensége folytán hátrálékul felmaradt 2662 darab, mely teljesen feldolgozatott; s ennél fogva a három előadó által a jelen év három negyedében feldolgozott összes ügydarabok száma tesz 8141 drbot. Ezenfelül szeptember végéig az első iktatóba érkezett és elintézve lett 120 darab. Az árvaszéki iktatóba szeptember végéig bevezetett fenkimutatott 7083 ide számított még 1604 drb nem nyerhetvén elintéztet, ennek oka az, hogy az előadónak a tavallról felmaradt tetemes hátrálékot kellett feldolgozni, továbbá hogy a harmadik helyettesített előadó csak március hó elején kezdte meg a rendes működését, végre hogy egyes betegeskedési eseteken kívül a vidéki árvaspénztáraknak a helyszínen történt kényszerű rendezése is tetemes munkaidőt vett igénybe.

3. Az árvaspénztárak állása szeptember hó végén a 3. alatt mellékelt számverő kimutatások szerint következő vala, n. m.

A megyei letéti pénztárban őrzöttet. készpénz, kötelezvények és értékpapirokban összesen 3.1. szerint 3,620,17 frt 31 3/4 kr., továbbá mintán f. é. 1076 sz. közig. bizottsági határozattal rendeltetett, hogy a megye közp. pénztárában „régí összeított árva letéti” és „segély-alap” címen kezelt összegek, a mennyiben készpénzben állanak, azonnal, az 1877. XX. t. cz. 203-ik §-a értelmében alakított tartalékalaphoz csatolassanak, tisztelettel ide mellékeltem 4.1. alatt a pénztárnoki kimutatás, mely szerint a régi összeított letéteknek takarékpénztárban elhelyezve volt a készpénzre beváltott összege időközli kamatával tett 85 frt 8 krt; a segélyalap pedig 148 frt 60 krt, együtt a kettő 231 frt 78 krt, mely összeg a tartalékalapnak a szeptember 27-én történt vizsgálat alkalmával 790 frt 74 krtól állott összeghez csatolatlán, ennek következtében ezen alap 1022 frt 42 krra emelkedett, s ugyanennyiben mutatattik ki.

A mi a közig. bizottság fentírt határozatának további, és pedig azon tartalmát illeti, melyhez képest a nevezett alapok követeleseinek haladéktalan behajtása elrendelve és az árvaszéki elnök odautasítva lett, hogy mindezek foganatosításáról a behajthatlanoknak mutatózó összegek név és számszerű kimutatásával a t. közigazgatási bizottság jövő havi ülésére jelentést tegyen, s ezen jelentésben adjon javaslatot arra nézve is: hogy a behajthatlan összegekre kik és mennyiben vonhatók felöléségre? Erre néve van szerencsém jelentésemet ezuttal külön mellékelve betörjesztani.

4. Számadás beérkezett a gyám gondnokoltól az év elejétől szeptember végéig, az 0.1. alatti szerint 210 drb, ezekből a III-ik negyedben 90, kiadatott a számverőnek megvizsgálás végett eszen negyedben 90 drb, az év elejétől szeptember végéig 210 drb, elintézve és megvizsgálva vissza lett terjesztve mind.

A fenebb elsorolt árva-alap múlt: szeptember hó 27-én az alispán úrral együttesen szabályszérleg megvizsgáltván, azok kezelése kifogástalannak bizonyult. A 213-ik §. ide vonatkozó pontját illetőleg megjegyzetetik, hogy mintán az itteni árvaspénzek a központiban nem tömegesen, de egyenkint takarékpénztárilag elhelyezett könyvecsekben gyümölcsöztetnek, innoe kifolyólag kölcsönök sem adatnak ki jelzálogi biztosíték mellett. A mi pedig a befolyni kellő kamatokot illeti, ezek az egyen takarékpénztári könyvecsek által folyóvilágatba helyezvén, s a jogosultaknak a törvény értelmében félénként szolgáltatnak ki.

A gyám gondnokság alól a III-ik évnegyedben felszabadult 240 egyén közül vagyonnal bírt az alispán 6.1. kimutatás szerint 198 egyén, a kiknek a központiban őrzött értékeik fejében kiutalványoztatott és kiűztetett a 7.1. alatti szerint 360 frt 62 kr., vagyonatlan volt 42.

5. A gyámhatóság hiv. közgei, és pedig a tisztviselés, s a hat járás szolgabírói részéről a negyed végéig be nem érkezett jelentések számszerű nyomonysága a 8.1. alatti kimutatásban tartalmazatik.

B.-Gyarmat, 1879. október 1.

Fajör István,
árvaszéki elnök.

Levelezés.

Diósjenő, 1879. október 2.

Az őszinte öröm nyilatkozott minden árczon, mult hó 28-án szerény falunk lelkes népénél. Öröm, megpedig kettős öröm...

Néhány év óta foglalkoztatja már a diósjenői áldozatkész ev. reform. egyház tagjait azon eszme, hogy a volt kiaszerű harangjait a modern kor szelleme és követelményeinek bódolva, tjjakkal cserélje fel. — S bár ez az időny — a közelebbi évekhez képest, mint mindenhol — a legnagyobb mérvben nyilatkozott is a súlyny természet illetőleg, az eszme mégis megszülemt és létesült, mert a mult hó 28-án történt meg a 2100 forintba került s kitűnően sikerült három összharmónicos harang felszerelése.

Egyházi szokásainkhoz képest a felszerelés egyszerű bár, de megható s magasztos volt.

Nagyütszöletű ev. reform. helybeli lelkész Nagy Gedeon ur egy alkalmi, rövid, megható ima után elmondotta, hogy kiválólag miért ültött a mai ünnepi nap ily magasztos ünnepi színt, s mily uton létesült az, hogy harangszentelési ünnepélyt ültethünk, s mikép szenteljük mi fel harangjainkat, stb.

Ezután nagyütszöletű Nagy Mihály verőczai ev. reform. lelkész mondott egy kitűnő alkalmi, egyházi szónoklatot.

A harangszentelési ünnepélyen kívül más ok is lévén, mely oly nagyszerű és magasztos ünnepélyes alakot kölcsönözött gyülekezetünknek, s ez — sokak által ismert és köztiszteletben álló Nagy Gedeon diósjenői ev. reform. lelkész ur 25 éves magasztos működésének ünnepélye. — Hogy mily lelkesült szeretet és

TÁRCZA.

Tapasztalati lélektan köréből.

(Részlet az Ily című nagyobb munkából).

(Vége.)

Érzéki észrevételeink központja az agy, így ott működik a lélek is. Az agyról értekezni, így a kranioszkópia fontosságáról beszélgetni semmi czélunk, csak felemlíteni ohajtottunk azon tudomást, mely megismeret bennünket a lélek székhelyével, fontosabb reánk a phrenologia, mely Gall fellépésével nagyon is merész következtetéseket vont egyes körülményekből, de a lángolás csakhamar megszűnt, s lett belőle alkalmas tudomány.

A gondolkodás nem kizárólagos ereje az embernek, nem kiváló sajátja, mert gondolkodik más állat is. A majom u'ánzásai képessége bizonyítja, hogy van esze, melyet megfigyelve az előtte történeteket, azokat utánzóni törekedik s végre elsajátítja. Mind azon nem kis gondolkodási tehetőséget feltételező munkásságok, melyek teljesítésére a majmok képesek, bizonyítják, hogy némely még most is vadágban élő embertörzsek felett állanak értelmi világokat illetőleg, mert falvakat alkotnak, bírói rendelnek, katonákat állítanak, stb.

Xantus utazásánál szerzett tapasztalatait bizonyítanak a mellett némileg, hogy az állatok munkásságai nem egyedül természeti ösztönből történnek. (Hajós legényyé kitanított majom, sakkozó kutya, stb.) Így

pl. a focákék fészkeiket mindenütt az éghajlat követelményeinek megfelelőleg készítik. Az állatok kisebb nagyobb észtehetőséget feltételező cselekvényei világossá teszik azon találatot, hogy minden állat, az egyedüli természeti ösztönnél több, kisebb nagyobb észtehetőséggel van felruházva.

A tulajdonképeni gondolkodás, már a belső értéket illetőleg, nincs meg ugyan az állatoknál, hanem észrevenni, emlékezni, sejtetni, álmodni, homályos ítéletet tenni ezek is tudnak, de már a külső észrevételekből elvonás által fogalomköröket alakítani nem képesek.

Az elme különbözőléseire sajátosok körülmény az, hogy folytonosan szűk völgyekben lakók között gyakorta találunk igen korlátolt elméjűeket. Itt a környező hegyek természetileg elzárják a világtól őket, s ezen szűk látkör, elméjük világában is sajátjuk lesz.

A mi tudásunk nem lévén egyéb, mint bizonyos képzeteknek, ismereteknek, emlékeknek összhalmozása, megtartása: ebből következik, hogy a tudat megszerzése nélkülözhetlen. Sokaknál e tehetőség igen nagy, melyek egyenl egy, másnál ismét más irányban; némelyeknél zenei, másoknál nyelvtanulási stb. tekintetben.

Némelyek azt is kezdék vizsgálni, hogy az emlékezés miképen megy véghez az agy működésében. Egyesek szerint a visszamélekezés, gondolkodás az agyon bizonyos képet hágy, melyeket mi belőlől lelki eszemekkel látunk. Azonban ez állítás igazsága ellen sok kétely merül fel; valamint az sem áll, hogy az agyműködés tisztán szellemi módon történik. A realis dologban szellemi működés nem állhat elő.

Valamint képesek vagyunk a már megtörténeteket tjjal emléktünkbe idézni, épen úgy képesek vagyunk azon emlékeket képviselő tehetőségünkkel fogva nagyobb, szélesebb körben élelni állítani s tjj színekbe öltöztetni. Ezen képző önkényes pl. ebrenlétünkben, álmodunkban azonban a képeleltáritás mellőztetik, a képmunkánk a legellentétebb s összefüggételetlenebb eszmék között, mindenféle téren bolyong, melynek korlátozása vagy növelése akaratunktól nem függ, pl. álmodom, hogy csatában vagyok, másik perczen már pinczében költölgöm a hegy levét.

A szobrot a szobrász művészi észke s a szép iránti képzele hozza létre. Szóló művésztöknél szabad a fantázia tere. A zenei művészetnél azonban legjobban kitűnik a művészi erő, az emelkedettebb képelem, a művész egyénisége, hol egyedül holt hangok lévén adva, azoknak felhasználása az illető művész erejétől függ, mivel érzelmeit tárgyahoz képest megfelelőleg üntheti ki.

A képelem az ifjú korban legerősebb, a férfikorban gyöngül, az öregkorban pedig csaknem egygyé lesz a biggadt megfontolással. De nemileg is különbözik az. A nőknél egyenesen a kedélyvilágra hat és sokkal pompásabb színekkel ragyog mint a férfiaknál, hol inkább az ész világra hat.

Az est olomozdító tényezőköz járul még az éghajlat, a vérmérséklet különbsége, stb.

Egy keletlen gazdag képzelmű erejére hatással van azon óriási ellentét, melyet a természet szépségei s vadságai együtt oly nagy közlelben képeznek, s melyet egy európai soha nem érezhet, soha nem tapasztalhat. Irodalmi munkálkodásából az egyes nem-

tisztelet környezel nevezett lelkész urat, arról eléggé tanuskodik a jelenet, mit a mult hó 28-ki harangszenteléssel egybekapcsolt negyed százados emléknap ünnepelésre egybegyűlt sokaság mutatott és feltüntetett.

Valóban megható, ünnepélyes és ürvendos pillanat, midőn ily sanyarú idő dacára, nem húzódik vissza gyáván senki az áldozat oltárától szerény közegünk lakomása közül, mert lelkesül a nép minden nemecért és vallásáért. Magható és ünnepélyes mint szinte ürvendos pillanat, hogy ugyan az alkalommal lelkészének negyed százados ünnepet is szentelhet, mert lelkészében oly férfit bir, ki éri és tudja hivatását, kinek vezetése alatt virágzik az egyház, s ki magasra példaadással inti, vezeti és vezérli híveit a jóban és vallásosságban. Adjon is a jó ég számos ily lelkipásztort szeretett hazánk és egyházunknak.

Az istentisztelet végezte után a lelkési lakon ebéd s ez után táncvigalom tartatott. A helybeli intelligencián kívül igen sok vidéki vett részt az ünnepélyen.

A hölgykioszorútl díszít székkel itt ékeskedtek: Szabó Sándorné Tolmáczról, Szabó Sándorné helyből, Szabó Károlyné és Thuróczy Gáborné urbólgyek. Nagy Ida, Lujzika és Zsuzsika, Plechbeisz Fanni, Karolin és Ilka, Orozsy Fanni, Frejtág Ilonka, Branyik Ida, Kis Etel, Nagy Erzsike és Patay Ilzika.

A táncvigalmat a pirkadó regg szakasztá félbe.

Sz. O.

Hírek

Felkérjük azon t. olvasóinkat, kik lapunkért úgy a mult, mint az évre hátrálékban vannak, sziveskedjenek a hátrálékot a lapok kiadójának minél előbb beküldeni.

Hymen. Ruttkay Lajos a. tarjáni lelk. e napokban vezette oltárbos Reiz Zsuzsanna kisaszonnyt Abolaváról. — Heffter Gusztáv Ipolyágról jegyet váltott Holczer Ilonka kisaszonnyal Németübl. — Jánoska Béla hagyagi körjegyző folyó hó 4-én váltott jegyet Nagyszombatban Zmertyek Imre pozsonymegyei földbirtokos és megyebizottsági tag leányával Mathildával.

Gr. Gyurky Abraham főispán úr, Madách Károly alispán úrral, f. hó 5-én kezdte meg szemleutját a megyei és vicinális utakon. Vizsgálat alá vétetett a szecseányi út, és főleg az endretalusi út, mely utóbbi az esősekkel beállítával eddig járhatatlannak jelöztetett; a nógrádi járásban a bánk penz rádi megyei utvonal szemléltetett meg. Kiváncsatos lenne, hogy minden közgazgatási bizottsági tag a maga járásában a megyei és vicinális utakat, melyek javítás alá vétettek, megtekintené, — s a legközelebbi ülésen a tapasztaltakat jelezné, s a hiányokat felfedné. —

Majláth és Majláthényi B.-Gyarmaton. Mint lapunk mult számában jelezte, B.-Gyarmatnak magas vendégei voltak szept. 28-án. — Az országbíró és főrendiház elnöke, és a 2 vármegye főispánja jöttek ide egészen incognito. Még ehez az baj is fűződött, hogy Tapolcsányi Ferencz úr éppen unokahuga esküvőjén násznagyolt, — s így a két magas vendég ünnepélyes

zetek költőinek szintén ezt vonhatjuk le. Firdusi (persa költő) Oslan, Petőfi, Beranger, Hafiz műveiből legfényesebb bizonyítékokat nyertünk a külön nemzetek elittó képzelemvilágára. A hinduk képzelmű erejét mutatják az általuk tisztelt borsadályos Istegek; a kreoloknál Tion Gall király és költő munkái hasonlag adatok azon állítás bővebb igazolására.

A képzelem valamint rémképekkel csökkentheti előretöréskészséket, úgy bájképeivel cselekvési vágyunkra hatványozólag hat. Nemcsak magas célok felé irányozza gondolatainkat, hanem az aljas felé is.

A lélek legmagasb betetsége az elme s képzelemre alapított értelem. Hogy gondolkozhasunk, visszaemlékeztünknek kell lenni, oly tárgyalmasra, melyből gondolatokat alkothassunk, és képzelemnek, mely azokból újat alkot, azokat tovább fűzi. Ha érzékiileg észrevett tárgyak köréből akarunk fogalmakat elvonni, az elme, képzelem és értelem kívül, az ember megfigyeli a tárgyak tulajdonait, amint azok jelenben vannak, lényeges részeit a lényegtelenséktől megkülönbözteti, előállítást és jövőendő feltételezhető fejlődésének viszonyait figyelembe venni, multját, jövőjét elméjével felkarolja.

Gyermeknél az elme, ifjunál a képzelem, férfunál az ítélet fejlesztése legyen feladatunk.

K-y.

fogadtatására semmi előkészületet nem tehetett. Pedig ha tudta volna, hogy a vármegyének ily kapacitásokhoz lesz szerencsése, — bizony kitélt volna tőle, hogy cserbe hagyja a lakait. — Az országbíró tulajdonképen azért jött, hogy megtekintse a megyeházi épületet, annak berendezését és a börtönt. — Komjáthy Anselm főjegyző úr kalauzolására mellett végig járták a megye termeit. A nagy terem most egészen üres, az építés miatt minden ékeseségtől megfosztották. A nagy csillárok, az ősi és új képek ott vannak a kisterem egyik asztalétele egyháza rakva. Majláth végig nézte a képeket, nagy élvezetet talált azok szemlélésében, kiknek emlékeit e megye oly kegyelettel őrz. Midőn Forgách Zeigmond gróf arczképre került a sor, (Megjegyzendő, hogy Gr. Forgách Zeigmond, nádor és Nógrád, Honi — Szepes, tehát három vármegyének főispánja volt) tréfásan odaadta Majláthynak; Laczi te! Es nagyobb úr volt náladnál, mert te csak két vármegyének vagy főispánja. Azonban Majláthnyi sem maradt adós a válasszal, ő meg azt mondta Majláthnak, hogy hát bizony ő náladnál is nagyobb úr volt Forgách, mert az nádor is volt, holott Majláth csak országbíró. — Ezután megtekintették a börtönt is. Majláthnak tetszettek a monumentális épületek. Akkor építették ezeket, mikor még a vármegyét az ország bátyájának tekintették. Majláth személyére nézve annyit mondhatunk, hogy tőleől talpig tögyökösre eleven és jó kedélyű magyar ember. Úgy Majláth mint Majláthnyi a legjobb egészségnak ürvendének. — Tartas isten őket még soká baze javára!

Késő jutott tudomásunkra, hogy Gróf Zichy Nándorné ő méltósága a mult héten a helybeli kisdóvódt meglátogatta. Kegyet figyelmébe ajánljuk a minden szempért a jóért oly melegen érdeklődő grófnőnek, a nagyratörő Gr. Zichy Jenő testvérének, azon körülmény, hogy az elpusztult B.-Gyarmat tögyökösre magyar közseg volt, és a mai, a világ minden népéből van összetálkova. Az óroda azon olvasót kezdte, mely az új sarjadékok magyarrá, egyöntetűvé alakítja: azért melegen ajánljuk ezen alapnevelőket hathatós pártfogásba.

Az Ipolyvílyi vasut létesítése iránt táplált nem csak szép, de jogos remények ismét elenyésztek, s ki tudja az uttal nem örökre-e? Ugyanis Luczenbacher Pál hazánk egyik legrealisabb vállalkozó férfa (Hontmegye alispánjához írott levele értelmében) visszalépven az ügyről, ezzel azt, legalább hozzá ha nem örök időre sajnosan befejeztetnek jelszavukjuk.

A szüret Ipolyváson e hó 6-án vette kezdetét, s eltart a hét végéig. A közpennyiségű de jó minőségű bortermés jó lesz a sovány gabonatermés felettünk enyhítésére.

A nógrádi kék kő ői ritka táncszatólynak „pendant”-ja ígérkezik lenni legközelebb Honthán, Szemerőden, f. hó 11-én Ivanka Zeigmond több ízben országgyűlési képviselő vendégszerető házában, hol a nélkülözött háziasszony szerepét a házior szertetere méltó leányai Leona és Gizela kisaszonnyok fogják vinni. Hallomás szerint Nógrád- és Pestmegyéből is számos vendég hivatott meg.

r. l.

Október 6-kát az aradi 18 vértanu emléknapját a honvédegyetlek kegyeletesen ünnepelték meg Magyarországon. Az ürvendelmi harcok kitűnő alakjait ne feledje a nemzet noha el. Sirjuk legyen egy jobb kor hajnala! —

Szabó Gyula középpalolti ev. lelkész ur vendégszerető házában e hó 5-én vigan ünnepelték meg az egyház napját. A kedves háziasszony és a kifogyhatlan vigkedélyű házior szivessege és mindenre kiterjedő gondos figyelmé által valóban élvezetes perczeket szerzett vendégeinek, kik a jó zene mellett festelen vig kedvvel és fáradhatlan kitartással lejtették a táncot, míg a derengő regg búcsúvételre nem késztető őket, mely után kedves emlékekkel telve hagyták el a regényes fekvés paplakot.

Beniczki Gyula úr a mult közgazgatási bizottsági ülésen a megyei utak roz voltát három oknak tulajdonítja. Az első ok az, hogy a megyei végzések későn kézbesítettek, a második, hogy a szolgabírák későn effectuálják azokat, a harmadik, hogy az alantas közegekben, körjegyzők és községi bírákban az engedelmesség minden érzéke kihalt. — A szolgabírák sem mernek erélyesen fellépni az alantas közegek ellen. — A megyei végzések kézbesítése lehető gyorsan történik, hogy azok effectuálása elmarad — annak nagyon sok Hübnerje van, mit egy hosszabb cikkesorozatban annak idején megpróbálunk ecsetelni. — Az alantas közegek indolentiáját azonban sajnalattal kell tudomásul vennünk, s ebben tökéletes igaz van Beniczki úrnak. Ez a vád főleg a községi bírákra nehezedik, kik csakély kivétellel, nem fogják fel hivatásukat, s nem teljesítik kötelességeiket.

A f. hó 3-ki állandó választmány fontos elvi javaslatot terjeszt a legközelebbi kögyűlés elé, t. i. azt, hogy Nógrád vármegyében, csupán azon jegyző,

illetve körjegyző jelöltek választhatók meg, kik a jegyzői vizsgálatot a megye által választott vizsgáló bizottság előtt tették le. Több konkrét eset igazolja a javaslat helyességét. Pestmegyében így van ez. Ugyanazon választmányon Zemplénmegye körlevele folytán bizottság küldetett ki, mely javaslatot készenen a legközelebbi állandó választmányig, hogy milyen intézkedések teendők az ez év folytán beálló inség enyhítésére? Ergo videant consules! —

Hontmegye kögyűlése nov. hó 13-án fog megtartatni.

Alólírott, tudatom miszerint lakóamat B.-Gyarmatról Szent Endrész tettem át, minden jóismeretűem s barátainak eddig irányomban tanúsított sziveségét legőszintebben megköszönve, magamat és családomat jóvőre is becses barátságukba s szives emlékeztetőkbe ajánlom. Iszákovic Mihály.

Milován Elek úr, városunk egyik derék fiatal embere, az Iszákovic féle épületben kereskedést nyitott, az az folytatni fogja azon kereskedést, melyben atyja Milován Árkádi úr közismertleiben és közbecsülésben megőszült. A jó csig további pártfogásba felbivjuk a t. közönség figyelmét.

A szüretök vigan folytak mindenfelé. — A termés némely szállógasdánál reményesen felül jó. B.-Gyarmaton az általános szüret f. hó 20-án vemi kezdetét, a honti hegyek azonban már lezárultak. — Plitrich jbirósági ígató élénk műretet tartott, a fateség jó zene mellett táncra perdült.

Irodalom

„Francia-magyar, magyar-francia” szótár igen díszes kiállítás első füzeteit vittük, szerkesztője Pokorny Jenő Armin, kiadója Rautman Frigyes (Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.) A szótár a legjelenebb francia és magyar ktfők után készült s teljesen képes helyettesíteni a nálunk annyira elterjedt német-francia szótárakat és így iskolai s házi használatra egyaránt alkalmas. A mű havonként két-két füzetben jelenik meg vastag erős papíron, 8-8 íves füzetekben, melynek ára 30 kr. s így a tanuló ifjuság, valamint a kedvő vagyonszerőnek általában könnyen megszereshetik. A szótár a jövő év végre teljesen be lesz fejezve.

Dollnay Gyula „Házmos Mulattató” és „Lányok Lapja” című folyóiratait vittük. Felelőseges hősében ajánlanunk, Dollnay Gyula általánban oly előszeretettel és szakavatottsággal kezeli a folyóiratait, hogy csak méltán megérdemlik azon nagy pártolást, melynek ürvendnek. Mindkettőt Rautman Frigyes (Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.) adja ki. — A „Házmos Mulattató” egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. A „Lányok Lapja” szinte ugy.

Uj zeneművek. Táborzsky és Parsch zenemű. kereskedésében Budapestben megjelent: Négy kedvelt népdal: 1. Rászálolt a vadgalamb a szőlő ágra. 2. Feketeszárú cseresznya. 3. Ez a kis lány jól vigyázson szivére. 4. Becsapozza haj! Énekhangra songorakietrettel (vagy songorára külön) alkalmasta Huber Sándor. Ára 80 kr.

Uj zeneművek Az „Apollo” zeneműfolyóirat legújabb (októberi) száma következő tartalommal jelent meg: 1. Huccococio francia négyes. Ezen francia négyest Suppé hason című operettje legzebb gallamaiból Hölzl Lőrincz ügyesen állította össze. Az operette a budapesti népszínház legújabb repertoire darabja. 2. Emléklap Magyarúnyról. 3. Két pralidium Kapp Sándoról. 4. Tinódy Sebestyén históriás éneke! vegyes karra alkalmasta Kapy Gyula. 5. Borsál, Palotásy János elhunyt jeles veterán zeneműszónoktól. E mű egyike a legzebbeknek a szerző hátrahagyott művei közül, férd négyesre alkalmasta Rinner József; mint szép és hatásos darabot ajánljuk dalárdáink figyelmébe. 6. A leány keserve, Petőfy Sándor költeménye, dallamát songora kísérettel szerző Erney József. Az Apollo előfizetési ára az október-decemberi félésre 1 frt 50 kr. mely az Apollo kiadóhivatalos (Budapest, vár, Verbóczy-utca 179. szám.) címeve küldendő be, legzélszeretben postautalvány útján. Az Apollo ezen egyetlen hazai zenészi kiadványt nyolcs évi fenállása alatt már is egy oly becses magyar zenéirodalmi gyűjteményt alkotott, mely egy kiállítás mint tartalomra nézve bármily zenegűjtemény díszere válik, olcsóságra nézve pedig mindig vevetékép a legolcsóbb külföldi kiadványokkal, s ezért pártolásra méltán ajánlhatjuk.

Wachtel Aurel jó nevű zeneműszónoktól két zenemű jelent meg Jakubovszky Miksaál Könyvkerben. 1. Szerenád, ára 90 kr. II. Episode, ára 60 kr. — A homolyabb zenével foglalkozóknak mindkettő nagy élvezetet nyújt.

Nógrádmegyei Hivatalos Ertesítő.

A megye jövő 1880. évi költségvetése f. október hó 7-től kezdve 15 napon át irodámban lesz közszemlélésre kitéve, miről a közönség azzal értesítettik, hogy az ellen tehető észrevételek a közelebbi közgyűlést 5 nappal megelőzőleg adhatók be.

Komjáthy Anselm,
megyei főjegyző.

HASZONBÉRLETI HIRDETMEYENK.

Nagy-Géc községében, a közbirtokosság tulajdonát képező italmérési jog, alkalmas lakozásával 1880-ik év jan. 1-étől napjától egymást követő 3 évre haszonbérbe kiadandó.

Az Árverési határidő Nagy-Gécében a községirodájában f. évi oct. 27-én délelőtti órákra tűzött ki, melyre a haszonbérleti öhajjók meghívotnak 20 forint bérlettel ellátva, az árverési feltételek előbb is megtekinthetők a községi irodában.

Szócseány város tulajdonát képező bormérési jog, mely Sz. Mihály napról Sz. György napig két helyen gyakorolható, három egymást követő évre árverésre átjtan haszonbérbe adatik. Árverési határidő f. évi november 7., szükség esetén ugyanazon hó 14. délutánkor d. e. 10 órára tűzött ki Szócseány város házához, hol a bérleti feltételek előre megtekinthetők.

PÁLYÁZAT.

Nógrádmegyében, a málnapataki orvosi körben, orvos választására pályázat nyitott a választás határidőjével f. d. december 29. d. e. 9 órája Málnapataka község házához tűzött ki.

Felbírnatnak mind azok, kik ezen orvosi állomásra pályázni öhajtanak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket alulírt szobíróhoz december 28-ig adják be.

A málnapataki körorvosi állomás 400 forint éves díjjal van összekötve. Málnapataka a hozzátartozó pusztákkal, Ozdin, Bistricska, Sainobánya, Turicska s Mlgyó községek tartoznak hozzá.

Bócsa, 1879. szeptember 25.

Okolicsányi Mihály,
szolgabíró.

KÖRRENDELETEK.

A m. kir. honvédelmi minisztertől.
Nógrádmegyei közönségnek!

A hazamozdító szabadságot tartalmazó katonák és honvédeknek, a nyilvántartási utasítás szerint teljesítendő jelentkezéseit elfogadni, az említett igazolványi könyveibe, és a nyilvántartási jegyzőkönyvekbe a jelentkezés alapján szükséges bevezetéseket eszközölni, szabályszerint a körségi előjárók vannak hivatalosak!

Amikor a községi előjárók említett teendője, az illető utasításban határozottan körül van írva, mind a mellett fordultak elő esetek, hogy különösen itt, a hol több kisebb község van egy körjegyzőségbe összefoglalva, a körjegyző székelyén kívül az egyes községi előjárói, az előírt teljesített jelentkezéseket nem fogadták el, s az illetőket, a körjegyzőnél leendő további jelentkezésre utasították.

Az említett jelentkezők, az igazolványi könyvekbe jegyzett utasítás szerint, nem érzérvé magukat oda utasíthatóknak, hogy, ha tartózkodási helyük előjárója, szabályszerint végbenem jelentkezéseiket el nem fogadja, a katonai nyilvántartási vezetésre kötelezett községi előjáró helyett más községben lakó körjegyzőnél tartozzanak ismételve jelentkezni: ezen további jelentkezést nem teljesítették; s ennek következtében a katonai illetőleg honvédségi nyilvántartási jegyzőkönyvből és névjegyzékből kimaradtak a nélkül hogy e miatt felelősségre vonhatók volna.

Az ily szabályellenes eljárás megszüntetése végett elrendelem: hogy a körjegyzői területéhez tartozó, de a körjegyzőnek állandó székhelyét nem képező községekbeli előjárók, a tartalékos s szabadságot katonák s honvédek jelentkezéseit fogadják el még azon esetben is, ha az illetékes hatóság valamely községi előjárónak, irás nem tudás vagy más ok miatt

engedélyt adott volna arra, hogy a katonai nyilvántartást helyettesítve által vezethesse, s ezen körülmény az illető községekben köztudomásra hozott is, — s ily esetben igazolványi könyveiket átvenni, s a nyilvántartás vezetésével megbízott körjegyzőhöz haladéktalanul átküldeni tartásuk kötelezettségüknek.

Ennélfogva ezen igazolványi könyvek, a jelentkezőnek azonnali bejegyzése, s a nyilvántartás felvétele után, az érdekeltek felelősk, tartozások helyek előjáróságai útján, késedelem nélkül készenítendők.

Budapest, 1879. évi augusztus hó 2-án.

Erdőőrök szakszolgája.

1. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. miniszter rendeletéből, az ország különböző vidékein évenként az évi hónapokban hivatalos erdőőri szakszolgákat tartatnak.

2. §. Ezen erdőőri szakszolgák letételére bocsátatnak mindazok, kik az elemi népisokolat elvégzték, illetőleg olvasni, írni és a négy közönséges száművelet szerint számolni tudnak s ezt, valamint azt, hogy legalább 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, hitelesen igazolni tudják, feddhetetlen magaviseletűek és 18-ik életévüket betöltötték. A vizsgára engedélyt azon megye főispánja ad, melynek székhelyén a vizsga megtartatik.

3. §. A vizsgáló bizottság áll az elnökből és két bizottsági tagból, kiket az országos erdészeti egyesület javaslata és az illető megyei főispán feltérjesztése alapján, esetről esetre a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter nevezi ki.

4. §. A vizsgálat tárgyat képezi mindaz, mit az erdészeti művelési megdézsolgálat nikeres teljesítésére tudni kell. Ezen korláton belül a vizsgálatra és a tanulókban vezérforrásnak ajánlatik Bedő Albert magyar királyi főerdőmesternek "Erdő Ór" vagy az erdészeti alaponálai" című és az országos erdészeti egyesület által pályadíjjal jutalmazott műve.

5. §. A vizsgára jelentkezők a vizsgáló bizottsági elnök kezéhez vizsgálati díj fejében 5 forintot kötelesek lefizetni.

6. §. A vizsgálat szóval és írásban tartandó. Az írásbeli vizsgánál, mely a szóbeli előtt ejtetik meg, az összes jelentkezők a vizsgáló bizottság elnöke által feltett ugyanazon három kérdést felelik meg. — Az írásbeli vizsgálat letételére elegendő, ha az illető a 4. §-ban megjelölt szakkönyv alapján tehető kérdésekre kellően megfelel. Az írásbeli vizsgálat tárgya csak olyan kérdés lehet, melynek írásbeli uton való megoldása a gyakorlati erdőőri szolgálatnál előfordul.

7. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium nevében és azon vármegye pecsétje alatt, melynek székhelyén a vizsgálat tartatott, a vizsgálatot kiállított egyéneknek adatik, melyet a vizsgáló bizottság elnöke és annak mindkét tagja ír alá.

HIRDETMEYENK.

Folyó évi szeptember 26-án szócseány város területén egy drb 2-3 éves szőke szőré eme sorús bitang-ságban találtatott, netáni tulajdonosa felbírnatik, az alulírt szolgabírósnál annál is inkább jelentkezni, mert 25 napi határidőn túl, nyilvános árverés útján fog eladatni.

F.-évi-szeptember hó 26-án Velenczey Mihály szócseányi lakostól Losoncban 2 drb jármos ökrök, mindkettő fehér szőré egyike jóval kisebb, szőke melletti állapott; felbírnatnak mindazok, kik némi tudomással bírnak felőle a tettesek nyomozása iránt segítkézni, s azt az alulírt szolgabírósnál bejelenteni.

Szócseány, 1879. október 1-én.

Szójka Emil,
szolgabíró.

A Szent Antalban illetékes Dániel János az ország különböző kórházaiiban folyton ápolatja magát, miből következtethető, hogy az csak azieelő beteg, minél fogva Dániel Jánost ha valamely kórházba ismét felvétetik, szigorú orvosi vizsgálat alá venni, s ha csakugyan azieelő betegnek találtatnék, Ipolyásra tolonczolandó.

Múlt hó szeptember 19-én egy kékes szőré, fennálló szarvú, és balhátú csomóban (P. J.) bolyeggal ellátott tiúd, Gács m. város bírja által fogatott fel; miért is azon kijelentéssel körűztek, hogy a tulajdonos — marháának azonságát igazoló okmányokkal

— annak átvétele végett a losonci szolgabírósnál jelentkeztek.

László Mór úr Pusztai kis-kéri birtokán szeptember 28-án egy elvadult hivalt tehen, több rendbeli károk elkövetése után elfogatott, s olt mint gazdátlan jószág kezeltek, felszólítatik a tulajdonos. hogy annak átvétele végett 3 hét leforgása alatt jelenkezzen, ellenkező esetben az elfogott hivalt mint bitang és gazdátlan állat elárverestetni fog.

Budapest főváros tanácsa részéről ezennel közbírótételik, miszerint a fővárosi törvényhatósági bizottságnak 1879. évi ápril hó 2-án 218. szám alatt kelt és a nagyméltósabb m. kir. belügyminiszterium f. évi augusztus hó 3-án 28540. sz. a. kelt rendeletével helybenhagyott közgyűlési határozata szerint a fővárosi lóvásár-jog 1879. novemb. 1-től számítandó harmincz évre a lóvásár rendezése és használatát végett átadott.

A lóvásár 1879. november hó 1-től kezdve a kerepesi úton, az omnibusz-telep szomszédságában kijelölt helyen fog megtartatni, a lóvásár hely I. és II. osztályú leendő és fel van jogositva a társaság, az I. osztályú helyre vezetett minden egyes lóért és minden kocsiért darabonként és naponként 60 krajczár, azaz: hatvan krajczárt, a II. osztályú helyre, vagyis a gazdasági vásárra a vásártérre hozott minden egyes lóért naponként 20 kr., azaz: húsz krajczárt, kocsiért naponként 10 kr., azaz: tíz krajczárt szedni; ezen díjakat a fővárosi hatóság engedélye nélkül fel nem emelheti s ezen díjak a vásárra egy folytonosságban lefolyó napra terjednek ki, mely nap egyik éjféli 12 órától másik éjféli 12 óráig tart.

Budapest főváros tanácsának 1879. évi szeptemb. hó 11-én tartott üléséből. A fővárosi tanács.

Szerkesztői üzenet.

B-Gyarmat. Bércei urnak. Sajnáljuk, hogy a társaságunknak tárgyhalmaz miatt nem adhattunk helyt.
Budapest K. urnak. Sok szerencsét a kitűzött csúszba. Ha elérte, ne feledkezzen meg rólsuk.

Kelölő szerkesztő

Horváth Danó.

Hirdetés.

A losonci m. kir. állami tanítóképződe mintakertjében 4—5 éves nemesített gyümölcsfa oltványok a mai naptól kezdve kaphatók az alább kitűt árak szerint:

68 fajtban, nyári, őzi, téli alma-oltvány, darabja 20 kr.	
79 " " " " körte oltvány, " 20 kr.	
8 " szilvaoltvány darabja 20 kr.	
4 " nyári barackoltvány, darabja 20 kr.	
5 " cseresznyeoltvány, darabja 20 kr.	
3 " eper magonc, " 10 kr.	
Túrpealma és körteoltványok, erős példányok, dbja 25 kr.	
Kanadai topoly piramidalis, darabja 12 kr.	
Szomortűz, darabja 20 kr.	
Díszbokor cserjék 40 fajtban, darabja 20 kr.	
Akác erős példányban, darabja 10 kr.	

A megrendelések tek. Hudecz Miksa áll. tanítóképződei tanár urhoz intézendők.

Alólírott nál

monogrammos virágcsokrok

bármely időben megrendelhetők, melyek jutányos árak mellett igen izletesen állítatnak ki.

Kész szolgálok

Kukla István,
körtész

3-1

HIRDETÉSEK.

Bor eladás.

Mintegy 20 hektoliter legjobb minőségű cseti és romhányi bor eladó. Értekezhetni B-Gyarmaton.

Farkas Ferencz,
ügyvédnél.

Alólírott nál lakatos új szerszámok, u. m. Pozdek-féle új fűző, 2 mázsás üllő, 6 darab sotú, háromféle fűrőgép s több apróbb műszerek, 6 emberre egészen felszerelve vannak, betegeskedése miatt azokat vagy egészben, vagy egyes részletekben is eladni szándékozik.

B-Gyarmaton, 1879. október 1.

Tajthy Sándor,
lakatosmester.

4-2

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy lakásomat lakatosműhelyemmel együtt Sebian Sámuel ur házához a színház melletti Antali féle házba tettem át; hol is bármiféle lakatosmunkát, nem különben a gazdasági gépek gyors kijavítását jutányos ár mellett vállalom fel.

B-Gyarmat, október 2-án 1879.

Tisztelettel

Dobrik Ferencz,
lakatosmester.

3-2